

[Bertel Haarder.]

også kunne uddanne lærere til de mange andre uddannelsesaktiviteter, der er for 10-12. klassetrin, dvs. at man ad den vej kunne udnytte den kapacitet, man havde på seminarierne, og derved reducere behovet for at skære ned på deres optagelsestal ved at gøre de eksaminer, man tager dér, bredere anvendelige.

Men eftersom alle disse ting, som burde have været gjort, og som vi fortsat bør gøre meget mere ved, end vi gør, ikke har overflødiggjort adgangsreguleringen endnu, og eftersom det ikke for alvor er iværksat endnu, så står vi nu her med et meget tungt ansvar over for de titusinder af unge, som i disse år tager lange uddannelser, som er dyre for samfundet, men som sandelig også er dyre for dem selv, uden rimelig chance for nogen sinde at få den ønskede beskæftigelse. Derfor erkender vi nødvendigheden af en vis adgangsregulering. Vi vil ikke blande os i, om den enkelte skal studere, men må sætte visse grænser for, hvad den enkelte skal studere.

Vi er glade for, at afgørelsen kommer ned i folketings salen, dels fordi det er statsretligt korrekt, dels fordi adgangsreguleringen jo betyder et brud med en gammel god tradition, hvilket jo nok kan tiltrænge et par ord med på vejen. Vi ønsker ikke at bestyrke det Marienborgdemokrati, som efterhånden har udviklet sig, og som udvisker skellet mellem lovgivende og udøvende magt. Danmarks regering skal ikke regere ved nik udstedt på Marienborg.

Lovforslaget giver ministeren en nærmest uindskrænket bemyndigelse, hvilket er en kraftig udvidelse i forhold til de nugældende regler, hvor ministeren kun kan fordele de studerende på institutionerne, samt foretage adgangsregulering begrundet i lokale- og lærerknaphed. Vi mener, at den bemyndigelse er lidt for vidtgående, vi føler et behov for at sikre de uddannelsessøgende, at der kun gribes ind i deres frie studievalg, når det kan begrundes af hensyn til deres beskæftigelsesmuligheder, og når det ledsages med en tilsvarende begrænsning af ressourceforbruget på de pågældende uddannelsesområder som led i en omfordeling af ressourcerne mellem forskellige uddannelser. Sagt på almindeligt dansk: vi vil have, at mini-

steren skal kunne begrunde en adgangsregulering med tungtvejende argumenter, så enhver kan se nødvendigheden, og vi vil sikre, at enhver adgangsregulering omgående følges op af tilsvarende begrænsninger af ressourceforbruget på de pågældende områder.

Formålet med reguleringen er jo nemlig bl. a., at man sparer nogle penge på de regulerede områder og bruger dem til at skabe øgede uddannelsesmuligheder på andre områder med bedre beskæftigelsesmuligheder.

Det skulle jo nødvendigvis med, at adgangsreguleringen som hovedresultat får et større lærerforbrug pr. studerende. Det består der en meget stor fare for, og vi vil gerne have med i bemærkningerne eller på anden måde til dette lovforslag, at det vil vi ikke være med til, for i så fald har adgangsreguleringen ingen mening. Det er i forvejen en lidt underlig tilstand, at der planlægges universitetsbyggerier til flere milliarder kroner i de kommende 4-5 år, samtidig med at der adgangsreguleres.

Vi ønsker heller ikke uden videre at give ministeren frie hænder til at favorisere visse institutioner på bekostning af andre. Ministerens plan om at lukke samfundsfag i København og udbygge det på centrene har bestyrket os i denne modvilje. Vi kan ikke se fornuften i at bruge adgangsreguleringen som begrundelse for at nedlægge velfungerende institutter og kaste endnu flere studerende i armene på endnu usikre og tvivlsomme gruppeeksperimenter. Vi er ikke sikre på, at centrene har fundet de vises sten med hensyn til fremtidens uddannelsespolitik.

Vi tilslutter os, at karakteren indgår som hovedregel i optagelseskriterierne, samt at man gennem erhvervs erfaring kan optjene points til en studieplads, men selvfølgelig må deltidsarbejde tælle forholdsvis lige så meget som heltidsarbejde. På det punkt har ministeriet begået en svipser i de hidtidige planer.

Når det gælder de øvrige detaljer, vil vi, som det også ses af mit indlæg, med positiv interesse og med kritisk agtpågivenhed deltage i udvalgsarbejdet. Vi vil gerne lægge visse begrænsninger i bemyndigelsen, men vi vil derefter, når ministeren hurtigt har